

HPV

Is **wijdverspreid**.
Vaak **onderschat**.

Alles wat vrouwen
moeten weten over HPV.

Ontdek de **meest gestelde** vragen op pagina

HPV: Humaan Papillomavirus

14

Inhoudstafel

Wat is HPV?	4
Wat zijn de mogelijke gevolgen?	6
Hoe kan je jezelf beschermen?	8
Hoe kan men HPV opsporen?	12
Meest gestelde vragen	14

1. Weaver BA. Epidemiology and Natural History of Genital Human Papillomavirus Infection. *J Am Osteopath Assoc.* 2006;106:S2-8. 2. Hartwig S, et al. Estimation of the epidemiological burden of HPV-related anogenital cancers, precancerous lesions, and genital warts in women and men in Europe: potential additional benefit of a nine-valent second generation HPV vaccine compared to first generation HPV vaccines. *Papillomavirus Res.* 2015;1:90-100 (Annex 3). 3. Hartwig S, et al. Estimation of the overall burden of cancers, precancerous lesions, and genital warts attributable to 9-valent HPV vaccine types in women and men in Europe. *Infect Agent Cancer.* 2017;12:19 (Annex 1&2). 4. <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/tumoren-zijn-de-belangrijkste-doodsoorzaak-belgie-2019>. Last access: 10/2023. 5. RIZIV: Variaties in medische praktijken. Rapport cervix, conisaties. RAPPORT-NL-CoL_de_luterus_conisation_2022.pdf (belgiqueenbonnesante.be). Last access: 10/2023. 6. Hoge Gezondheidsraad. Vaccinatie tegen infecties veroorzaakt door het humaan papillomavirus. Brussel: HGR; 2017. Advies nr. 9181. 7. ECDC 2020. Guidance on HPV vaccination in EU countries: focus on boys, people living with HIV and 9-valent HPV vaccine introduction (europa.eu). Last access: 10/2023. 8. Satterwhite CL, et al. Sexually transmitted infections among US women and men: prevalence and incidence estimates, 2008. *Sex Transm Dis* 2013;40:187-93. 9. Burger EA, et al. Age of Acquiring Causal Human Papillomavirus (HPV) Infections: Leveraging Simulation Models to Explore the Natural History of HPV-induced Cervical Cancer. *Clin Infect Dis.* 2017;65(6):893-899. doi:10.1093/cid/cix475. 10. Shi R et al. BMC Res Notes. 2014;7:544; Factors associated with genital human papillomavirus infection among adult females in the United States, NHANES 2007-2010. 11. Woodman C, et al. The natural history of cervical HPV infection: unresolved issues. *Nat Rev Cancer.* 2007;7:11-22. 11. <https://baarmoederhalskanker.bevolkingsonderzoek.be/fr>. Last access: 10/2023. 12. Tjalma W, AA, et al. If prophylactic HPV vaccination is considered in a woman with CIN2+, what is the value and should it be given before or after the surgical treatment? *Eur Journ Obst & Gyn & Reproduct Biology.* 2022;98-101.

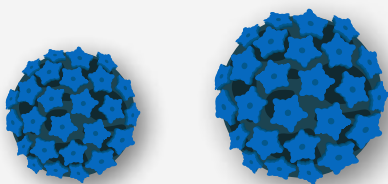
Ongeveer 80% van de vrouwen krijgt ooit te maken met een HPV-infectie¹

Wist je dat er in België elk jaar ongeveer

- **8000** vrouwen worden geconfronteerd met de diagnose van **voorletsels van baarmoederhalskanker**³
- **9450** vrouwen genitale wratten oplopen veroorzaakt door **HPV**²
- Bij **700** vrouwen **baarmoederhalskanker** wordt vastgesteld³, met **143 overlijdens tot gevolg**³
- **8216** vrouwen⁵ moeten een **conisatie** ondergaan, een ingreep die kan leiden tot onvruchtbaarheid of miskramen ten gevolge van schade aan de baarmoederhals door HPV.

Maar ook dat ...

- meer dan 99% van **alle gevallen van baarmoederhalskanker** wordt veroorzaakt door HPV⁶.
- **er geen behandeling is voor HPV-infecties**, maar ze kunnen grotendeels voorkomen worden dankzij vaccinatie.

Humaan Papillomavirussen

Snel uitgelegd

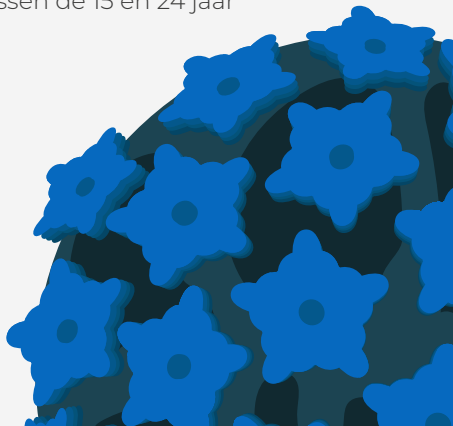

Het humaan papillomavirus (HPV) is een familie van virussen die de huid en de slijmvliezen infecteren. In totaal bestaan er meer dan 200 HPV-types⁷ die zowel bij vrouwen als mannen kunnen voorkomen op de inwendige en uitwendige geslachtsdelen, de anusstreek, bepaalde delen van de huid en ook in de mond⁶.

In bijna 90%⁶ van de gevallen gaat een HPV-infectie onopgemerkt voorbij, maar bepaalde varianten van het HPV-virus kunnen ziekten veroorzaken die variëren van vervelend (genitale wratten) tot ernstig (kanker). Ongeveer 12⁶ van deze HPV-types worden als 'hoogrisico' beschouwd: ze zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van voorlopers van kanker of zelfs voor bepaalde vormen van kanker, waarvan baarmoederhalskanker de meest voorkomende is.

Het humaan papillomavirus is wereldwijd verspreid

±80% van de seksueel actieve bevolking krijgt ooit te maken met een HPV-infectie. De helft van deze bevolking ligt tussen de 15 en 24 jaar en de andere helft tussen 24 en 59 jaar.

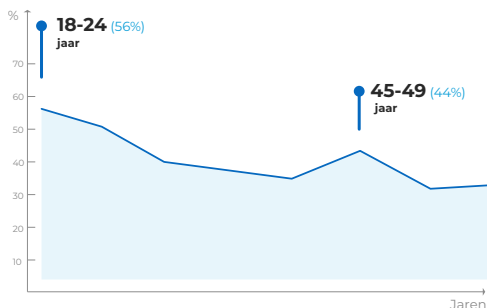

Je kan ze niet zien, je kan ze niet voelen, maar ze zijn er wel!

Ook volwassen vrouwen kunnen een HPV-infectie oplopen

Vrouwen lopen nog steeds risico op nieuwe HPV-infecties.

HPV-infecties komen vaak voor bij volwassenen, met een 2e piek tussen de leeftijd van 45-49 jaar⁹.

Prevalentie van HPV-infecties bij vrouwelijke deelnemers van 18-59 jaar, naar leeftijd (NHANES 2007-2010); aangepast aan Shi et al. 2014.¹⁰

Wat kan het risico op een HPV-infectie verhogen?

- Seksuele activiteit op jonge leeftijd
- Meerdere partners of hoog risico partners
- Andere seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA)

Hoe geraak je besmet met het HPV-virus?

- Seksueel contact met besmet slijm (genitaal, oraal of anaal)
- Huid op huid contact
- Via besmette oppervlakten

Wat zijn de mogelijke gevolgen van een besmetting?

De risico's van een HPV-infectie variëren afhankelijk van het HPV-type. Sommige infecties ontwikkelen zich langzaam en veroorzaken geen zichtbare symptomen, terwijl andere in het lichaam sluimeren of spontaan verdwijnen. Sommige veroorzaken goedaardige symptomen, zoals genitale wratten, terwijl andere kunnen leiden tot voorlopers van kanker of zelfs kanker⁶.

Schatting van het gemiddeld aantal nieuwe gevallen van HPV-gerelateerde genitale kankers en wratten per jaar bij vrouwen in België^{2,3} :

Hoofd- en halskanker → 40

Baarmoederhalskanker → 700

Kanker van de vulva en de vagina → 70

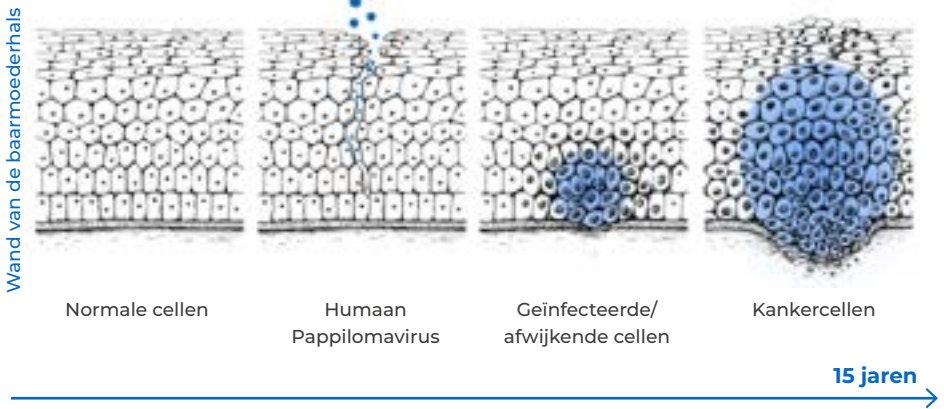
Anale kanker → 75

Genitale wratten → 9.450

Ontwikkeling van baarmoederhalskanker¹¹ :

Ontdek hoe je jezelf kan beschermen

Seksuele onthouding is geen oplossing

“Safer sex» is natuurlijk heel belangrijk en kan veel seksueel overdraagbare aandoeningen helpen voorkomen. Humaan Papillomavirussen zijn echter zo besmettelijk dat zelfs systematisch beschermde geslachtsgemeenschap geen volledige bescherming garandeert. De virussen kunnen ook worden overgedragen via slijmvliezen die niet door een condoom worden bedekt, bijvoorbeeld tijdens voorspel/strelen of orale seks.

Afwijkende cellen opsporen

Bij vrouwen is het uitstrijkje (PAP-test) de best beproefde methode voor vroegtijdige opsporing van baarmoederhalskanker. Een uitstrijkje wordt afgenomen door de huisarts of gynaecoloog. Dit wordt dan in een laboratorium onderzocht om te kijken of het afwijkende cellen bevat. Een uitstrijkje wordt aanbevolen voor alle vrouwen van 25 tot en met 64 jaar. Voor mannen wordt er geen standaard screening georganiseerd.

HPV-vaccinatie

Het HPV-vaccin kan een betere bescherming bieden tegen de meeste kankers veroorzaakt door HPV.

Waarom is vaccinatie een goed beschermingsmiddel voor alle vrouwen?

Net als voor andere virussen (griep, hepatitis B, enz.) is vaccinatie een doeltreffend preventiemiddel.

De antilichamen aanwezig in het vaccin zorgen ervoor dat indien een HPV-virus het lichaam binnendringt, het virus vernietigd wordt zodat de infectie zich niet kan ontwikkelen.

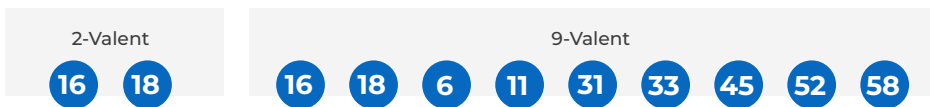
Ben ik als volwassene ouder dan 18 jaar te oud om me te laten vaccineren?

Het HPV-vaccin kan je zelfs als volwassene nog beschermen. Als je toch besmet geraakt, gaat het meestal om slechts één van de verschillende HPV-types. Dit betekent dat, zelfs als je al een infectie hebt, vaccinatie je nog steeds kan helpen beschermen tegen andere HPV-types aanwezig in het vaccin.

Hoe?

Vanaf de leeftijd van 19 jaar kan je nog steeds gevaccineerd worden maar is er geen terugbetaling. Er zijn 2 vaccins beschikbaar die verschillen in functie van het aantal HPV-types waartegen ze bescherming bieden:

HPV-vaccinatie wordt via 3 insputingen toegediend in de bovenarm. HPV-vaccinatie wordt algemeen goed verdragen, de bijwerkingen die het vaakst worden waargenomen zijn lichte pijn en irritatie op de toedieningsplaats en hoofdpijn. Sowieso is het aan te raden om de bijsluiter van het toegediend vaccin te lezen om eventuele contra-indicaties of bijwerkingen te kennen.

Aarzel niet om vaccinatie met je arts te bespreken

Screening en risicobesef

Eenzijds is er voor vrouwen tussen 25 en 64 jaar het uitstrijkje om abnormale baarmoederhalscellen op te sporen. Voor mannen wordt er geen standaard screening georganiseerd.

Anderzijds bestaan er tests voor mannen en vrouwen om HPV-virussen op te sporen, waarbij naar het DNA van HPV-virussen wordt gezocht. Een positief resultaat betekent echter geenszins dat men al een voorloper van kanker of kanker heeft! Het duidt enkel op de aanwezigheid van het virus, wat betekent dat men het kan overdragen naar haar of zijn seksuele partners.

±99% van alle gevallen van baarmoederhalskanker wordt veroorzaakt door HPV¹. Het risico op baarmoederhalskanker kan opgespoord worden via het uitstrijkje. Met een speciaal spateltje of borsteltje zal de arts cellen afschrappen uit het vaginale slijmvlies en de baarmoederhals. Deze worden naar een laboratorium gestuurd waar ze geanalyseerd worden. Screening via een uitstrijkje blijft belangrijk en kan zorgen voor een vroegtijdige opsporing van baarmoederhalskanker en de gevolgen daarvan.

In België wordt aan alle vrouwen tussen 25 en 65 jaar aangeraden om zich regelmatig te laten screenen. Dit standaard uitstrijkje wordt eenmaal om de drie jaar terugbetaald¹¹

Positief PAP-uitstrijkje: is vaccinatie mogelijk?

Een voorstadium van baarmoederhalskanker kan worden ontdekt tijdens regelmatige gynaecologische controles. Als er na een bepaald stadium celveranderingen optreden, raden artsen over het algemeen aan om de aangetaste regio te verwijderen. Na zo'n behandeling kunnen vrouwen gevaccineerd worden tegen HPV¹².

Vaccinatie kan een regelmatige gynaecologische controle niet vervangen, omdat dit de enige manier is om vroegtijdig voorstadia van baarmoederhalskanker op te sporen.

Regelmatige screening kan echt levens redden!

Veelgestelde vragen

Kan HPV-gerelateerde kanker vroegtijdig worden opgespoord?

Er is momenteel slechts één screeningstest voor baarmoederhalskanker, maar geen screening voor andere soorten kanker die door HPV worden veroorzaakt. Deze laatste worden vaak pas ontdekt wanneer ze gezondheidsproblemen veroorzaken.

Bestaat er een behandeling tegen HPV infectie?

Helaas niet. Maar er bestaan wel verschillende manieren om jezelf te beschermen. Naast veilig vrijen kan HPV-vaccinatie jou en je partner beter beschermen tegen HPV-gerelateerde ziekten (baarmoederhals-, vagina, vulva-, hoofd-hals- of anale kanker).

Als ik als vrouw reeds gevaccineerd ben tegen HPV, moet ik dan nog steeds regelmatig een uitstrijkje laten doen?

JA, er zijn verschillende HPV-vaccins die een betere bescherming bieden tegen maximaal 9 HPV-types. Maar na vaccinatie moeten regelmatige PAP-testen of uitstrijkjes om de 3 jaar, deel uitmaken van je gezondheidsprogramma, omdat ze de beste manier zijn om abnormale baarmoederhalscellen vroegtijdig op te sporen en te behandelen voordat ze zich ontwikkelen tot baarmoederhalskanker⁶.

Ik heb een baarmoederhalsletsel gehad en ben behandeld. Kan ik opnieuw een infectie oplopen? Wat kan ik doen om dit te voorkomen?

Alle seksueel actieve vrouwen lopen gedurende hun hele leven het risico op een HPV-infectie. Vrouwen die al behandeld zijn voor een HPV-letsel, lopen het risico om een nieuw letsel te ontwikkelen. Vaccinatie kan helpen om verdere HPV-infecties te voorkomen¹². Praat erover met jouw arts.

Ben ik als volwassene ouder dan 18 jaar te oud om me te laten vaccineren?

Het HPV-vaccin kan op volwassen leeftijd nog steeds een betere bescherming bieden tegen de belangrijkste HPV-types. Dit komt omdat de meeste mensen geïnficeerd zijn met slechts één van de vele HPV-types. En zelfs als je al een HPV-infectie hebt, kan vaccinatie een betere bescherming bieden tegen alle andere HPV-types die door het vaccin worden gedekt.

Waarom moet ik me laten vaccineren als ik maar één seksuele partner heb?

Je kan zelfs risico lopen als je maar één seksuele partner hebt, omdat je partner in het verleden andere partners kan hebben gehad. HPV-vaccinatie kan een betere bescherming bieden als je seksuele partner in de toekomst verandert.

Waar kan ik me laten vaccineren?

Heel simpel. Jouw Huisarts of Gynaecoloog kan je helpen met al je vragen over vaccinatie.

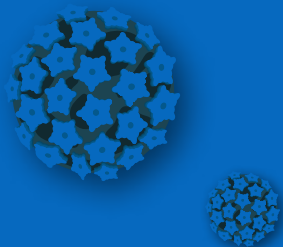
Vaccinatie bij een positief uitstrijkje?

Een voorstadium van baarmoederhalskanker kan worden ontdekt tijdens regelmatige gynaecologische controles. Als er na een bepaald stadium celveranderingen optreden, raden artsen over het algemeen aan om de aangetaste regio te verwijderen. Na zo'n behandeling kunnen vrouwen gevaccineerd worden tegen HPV. Vaccinatie kan een regelmatige gynaecologische controle niet vervangen, omdat dit de enige manier is om vroegtijdig voorstadia van baarmoederhalskanker op te sporen. Regelmatige screening kan zeker levens redden!¹².

Dit materiaal dient alleen ter informatie. Het vervangt niet het advies van een arts of apotheker.
Raadpleeg en vertrouw op het advies van uw arts of apotheker.

MSD Belgium BV
Vorstlaan 25
1170 Brussel

BE-NON-01950. Date of last revision: 11/2023.